

Onderwerp

Bedrijfsplan Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland.

Samenvatting

Dit voorstel is bedoeld ter positiebepaling ten aanzien van de plannen voor een ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL), zoals neergelegd in het bedrijfsplan. In het college-akkoord is een stevige ambitie neergelegd inzake de op te richten OMFL. Dit is nader te duiden in de zin dat de OMFL meer moet zijn dan een "Aanjager Plus". Ambitie en slagkracht dienen gestalte te krijgen, zij het op Flevolandse schaal.

Op hoofdlijnen kan worden ingestemd met het bedrijfsplan. In de toelichting worden enkele kanttekeningen gemaakt (§ 2). Ook wordt in de toelichting nader ingegaan op het verzoek voor de vorming van een financieringsfonds (§ 4), het werkkapitaal (§ 5) en de Raad van Commissarissen (R.v.C.)(§ 6).

Op uitdrukkelijk verzoek van de wethouders EZ zal een informele bijeenkomst over de plannen t.a.v. de OMFL worden gehouden. Dit overleg met de wethouders en vertegenwoordigers van het georganiseerd bedrijfsleven staat gepland op 11 februari a.s.. Doel is het draagvlak te verkennen. In de commissie vergadering van februari zult u hierover mondeling worden geïnformeerd. Zoals toegezegd is verder ter kennisneming de notitie van de VVD fractie over de OMFL bijgevoegd.

Voorstel GS:

De Commissie wordt gevraagd:

- in te stemmen met het bedrijfsplan van de OMFL, met inachtneming van de in de toelichting verwoorde kanttekeningen;
- in te stemmen met de aanpassing van de statuten van de Holding op het punt van naam en doelstelling van de OMFL;
- in te stemmen met de aanpassing van de statuten op het punt van de kwaliteitseis van de R.v.C.. GS wil actief de optie nagaan van een vertrouwenspersoon die namens de provincie zitting heeft in de R.v.C. (zijnde geen lid van GS). Als die optie haalbaar blijkt, zullen de commissarissen die GS-lid zijn terugtreden uit de R.v.C.;

Verder stelt GS voor:

- een werkkapitaal van € 1 mln beschikbaar te stellen. Nagegaan wordt op welke wijze dit gefinancierd kan worden. Gedacht wordt aan de reserve ontwikkelingsprojecten;
- de mogelijkheden voor een financieringsfonds nader te onderzoeken.

Gevraagd advies:

De Commissie:

- stemt in met het bedrijfsplan van de OMFL, met inachtneming van de in de toelichting verwoorde kanttekeningen;
- stemt in met de aanpassing van de statuten van de Holding op het punt van naam en doelstelling van de OMFL;
- stemt in met de aanpassing van de statuten op het punt van de kwaliteitseis van de R.v.C. GS wil actief de optie nagaan van een vertrouwenspersoon die namens de provincie zitting heeft in de R.v.C. (zijnde geen lid van GS). Als die optie haalbaar blijkt zullen de commissarissen die GS-lid zijn terugtreden uit de R.v.C.;
- stemt in met het voorstel om een werkkapitaal van € 1 mln beschikbaar te stellen.

Registratienummer:

CWE04.019

Commissie

Werk

d.d.

19 februari 2004

Agendapunt:

5.b.1

Aard bespreking Commissie:

Datum

22 januari 2004

Steller

A. Hubers

Afdeling/Bureau

EZ

Nagegaan wordt op welke wijze dit gefinancierd kan worden. Gedacht wordt aan de reserve ontwikkelingsprojecten;

- stemt in met het voorstel om de mogelijkheden voor een financieringsfonds nader te onderzoeken.

Advies Commissie:

Conclusie: GS zeggen toe met een nieuwe notitie te komen met daarin verwerkt de gedane toezeggingen en zullen deze opnieuw aan de commissie voorleggen.

De toezeggingen zijn:

- duidelijke spelregels/criteria (minderheidsaandeel en exit-strategie);
- kaderstelling per onderdeel inclusief jaarplannen;
- kijken naar de tekst van de opdracht (ambitie) en het concretiseren van duidelijke en meetbare doelstellingen;
- ontwikkelen van een visie na 2007;
- evaluatiemoment in 2006;
- nadere onderbouwing van het werkkapitaal;
- opnemen van 'acquisitie' als doelstelling van de OmFI;
- omvang van de organisatie (formatieplaatsen) bij de start eventueel aan te vullen voor acquisitie en
- bespreken van deelname GS-lid in de RvC in het college.

Toelichting, behorende bij nota commissie: Bedrijfsplan Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland

§ 1. Uitgangspunten en werkterreinen OMFL

Van de Holding Flevoland is het bedrijfsplan van de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland ontvangen. In het plan worden voorstellen gedaan voor de omvorming en uitbouw van de Holding tot Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL).

Op hoofdlijnen kan worden ingestemd met het bedrijfsplan. De aanbevelingen die door de provincie zijn gedaan in het kader van de behandeling van de beleidsnotitie van de Aanjager (febr. 2002) en het bedrijfsplan (sept. 2002) zijn integraal overgenomen. De OMFL positioneert zich als:

- complementair en vraaggericht;
- een doe organisatie;
- een organisatie die haar beperkte middelen centreert op een beperkt aantal projecten, waarmee zij een duidelijke herkenbaarheid en toegevoegde waarde zichtbaar kan maken;
- een organisatie die vanuit een tijdelijke betrokkenheid opereert.

De OMFL wil verder een kleine, slagvaardige ontwikkelingsmaatschappij zijn. Desondanks is een kleine uitbreiding van de kernbezetting nodig. Het bedrijfsplan voorziet in een personele uitbreiding van 0,4 fte voor administratieve, financiële en secretariële ondersteuning. Op termijn kan de totale formatie op basis van projectfinanciering (via tijdelijke arbeidscontracten voor de duur van een project) echter aanzienlijk hoger zijn. In eerste instantie wordt –in aanvulling op bedoelde kernbezetting– een personele uitbreiding van 2,4 fte voorzien voor een adviseur projecten, een adviseur promotie en een adviseur bedrijvenparken. Voor de creatie van een functie van adviseur promotie zal een separaat voorstel worden gedaan, een en ander in het kader van een breder voorstel om de economische promotieactiviteiten (deels) over te hevelen. Voor de overige twee functies wordt een voorstel voor financiering via het Europese Programma voorbereid. Na uiterlijk 2 à 3 jaar dient de OMFL de kosten voor deze twee laatstgenoemde projectadviseurs zelf te “verdienen” door opdrachten voor derden.

De OMFL beoogt op de volgende terreinen actief te zijn:

- de ontwikkeling van thematische bedrijvenparken en –centra (KFI, Geomaticapark, Business Innovation Centre Almere);
- projectmanagement en uitvoering (Nieuwe bedrijvigheid Flevoland, Medisch opleidingsinstituut, Eco Zoo);
- Economische gebiedspromotie;
- Participaties (MKB Fonds en Technofonds).

§ 2. Kanttekeningen

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de OMFL een vastgoedpoot ontwikkelt. Echter onderkend moet worden dat een aantal projecten zoals het Biosciencepark en het Geomaticapark een vastgoeddimensie in zich dragen. Daarbij is de vastgoedontwikkeling geen primaire doelstelling maar een afgeleide om technologiebevordering gestalte te geven c.q. de incubatorfunctie te faciliteren. Vastgesteld moet worden, op basis van de ervaringen in de afgelopen 4 à 5 jaar, dat het in de praktijk zeer moeizaam is om met betrokkenheid van private partijen maatschappelijke doelstellingen te realiseren, zoals die d.m.v. een incubatorfunctie gestalte gegeven kunnen worden. Gelet op de bijzondere incubatorfunctie en extra grote ontwikkelingsrisico's zijn dit soort ontwikkelingen bovendien haast niet zonder subsidie te realiseren. EU-regelgeving maar ook criteria van de rijksoverheid in de sfeer van incubator-ondersteuning maken private betrokkenheid zeer moeizaam zo niet onmogelijk.

In het bedrijfsplan worden opmerkingen gemaakt over vrijvallende provinciale cofinanciering voor het Europese Programma in de periode na 2007 alsook vrijvallende middelen van de reguliere EZ begroting. Deze opmerkingen zijn vooralsnog prematuur, daar de besteding daarvan nu niet aan de orde is.

§ 3. Formatie en middelen

Om haar plannen te kunnen uitvoeren vraagt de OMFL:

- een provinciale bijdrage van € 3 mln voor een financieringsfonds (naast € 3 mln EFRO);
- een werkkapitaal van € 1 mln;
- een personele uitbreiding met 3 adviseurs (2,4 fte).

Het is van belang - ook gelet op de geloofwaardigheid - dat de OMFL middels een groeiscenario voldoende omvang zal krijgen om een substantiële bijdrage te kunnen leveren. Om slagvaardig te kunnen inspelen op kansen dient zij immers goed geëquipeerd te zijn.

Als eerste aanzet heeft PS oktober jl. t.b.v. de omvorming en uitbouw van de OMFL de subsidie voor dit jaar verhoogd met € 56.000 tot € 332.000; Vorig jaar werd het budget reeds verhoogd met €140.000 tot € 275.000.

In de personele uitbreiding met 2 adviseurs zal worden voorzien door een Europese subsidie. Op termijn is een verdere groei van de formatie denkbaar, zelfs actief na te streven, e.e.a. op basis van een kleine vaste formatie plus een flexibele projectgerelateerde formatie.

In het bedrijfsplan is de doorgroei van de OMFL niet nader gekwantificeerd.

§ 4. Financieringsfonds

Het financieringsfonds is bedoeld voor de verstrekking van financieringen voor belangrijke sociaal economische projecten. Belangrijke projecten waarvoor de OMFL het fonds op korte termijn wilde aanwenden waren het KFI en het Geomaticapark.

In eerste instantie wordt een bijdrage gevraagd van € 6 mln (€ 3 mln EFRO en € 3 mln provincie).

Inmiddels is vastgesteld dat de creatie van een fonds (vooralsnog) geen oplossing biedt voor het KFI-project, gelet op de EU-regelgeving. Voor het KFI wordt nu een separaat voorstel gedaan voor een directe EPD bijdrage van € 3,5 mln aan de OMFL, zonder inzet van een fonds.

Nu een andere oplossing wordt voorgesteld voor het KFI, is enerzijds de directe aanleiding voor een financieringsfonds minder acuut en anderzijds de EU-financiering voor het fonds alternatief aangewend.

Niettemin blijft de vorming van een financieringsfonds in relatie tot dit soort projecten een interessante gedachte. Voorgesteld wordt de mogelijkheden voor een fonds nader te bestuderen, te bezien waar daarvoor wegen blijken te bestaan en indien dat het geval is, met concrete voorstellen te komen. Nu reeds zijn er andere vergelijkbare projecten waarbij een betrokkenheid via de OMFL aan de orde kan zijn (Geomaticapark, Business & Technologypark Almere).

Te overwegen is om de provinciale (co)financiering die nu niet nodig is voor het KFI, alsnog ter beschikking te stellen voor de vorming van een financieringsfonds.

Een vraag is of het wenselijk is grote strategische projecten via een financieringsfonds te financieren in plaats van door middel van directe financiering via het OMFL. Van belang is in welke mate de provincie greep wenst te houden op het soort projecten dat ondersteund wordt.

Vastgesteld wordt dat de OMFL financieel afhankelijk is van de provincie. Het contact met de OMFL verloopt via 4 lijnen:

- via het aandeelhouderschap (zie ook § 6);
- via de Raad van Commissarissen;
- via het functioneel overleg met de vakgedeputeerde Economische Zaken;
- via periodiek ambtelijke overleg (Directeur I&O, hoofden EZ en PME).

Er wordt goed en nauw contact gehouden, maar op zodanige wijze dat de OMFL slagvaardig en flexibel kan opereren.

Met de EPD bijdrage voor het KFI krijgt de OMFL overigens de beschikking over middelen die na verloop van tijd zullen worden afgelost. Hiermee wordt deels voorzien in de wens voor een revolverend financieringsfonds.

§ 5. Werkkapitaal

Daarnaast verzoekt de OMFL om een werkkapitaal van € 1 mln, waarmee snel ingespeeld kan worden op actuele ontwikkelingen. Voorts kan het werkkapitaal aangewend worden voor de financiering van personele kosten van de adviseurs indien deze niet kunnen worden terugverdiend. Nadere onderbouwing qua omvang van het gevraagde werkkapitaal ontbreekt, maar de vraag spreekt voor zichzelf qua principe.

Voorgesteld wordt een werkkapitaal van € 1 mln ter beschikking te stellen. Nagegaan wordt op welke wijze dit gefinancierd kan worden. Gedacht wordt aan de reserve ontwikkelingsprojecten.

§ 6. Raad van Commissarissen

De politieke aansturing van de OMFL is gewaarborgd door middel van een jaarplancyclus. Daarbij vindt niet alleen vooraf aansturing maar ook achteraf evaluatie plaats. In wezen is er een tweeledige controle, via de Raad van Commissarissen (RvC) en via het aandeelhouderschap. In de RvC zijn twee leden van Gedeputeerde Staten vertegenwoordigd. Het aandeelhouderschap is het belangrijkste controle-instrument omdat dit acteert vanuit de belangen van de provincie zelf. De RvC handelt in formele zin (op basis van de wet) vanuit het belang van de OMFL, waarbij in de praktijk uiteraard ook de belangen van de provincie worden meegewogen.

In de aanbiedingsbrief wordt gevraagd de statutaire bepaling dat een commissaris een functie moet bekleden binnen een publieksrechtelijk orgaan te laten vervallen zodat het mogelijk wordt dat ook commissarissen vanuit het bedrijfsleven kunnen worden benoemd.

Het model tot nu toe is dat gemeenten op projectbasis binnen de OMFL kunnen en in beginsel willen optrekken. Vooralsnog laat het zich niet aanzien dat gemeenten financieel willen participeren in de OMFL. De bestendige lijn¹ tot dusver is geweest dat de provincie een verbreding van de Raad van Commissarissen voorstaat, voorzover daar een financiële committering van de zijde van de gemeenten of het bedrijfsleven tegenover staat ('`wie mee betaalt, mee bepaalt``'). Medefinanciering op basis van tijdelijke projecten alleen is in deze optiek niet voldoende basis voor een mede toezichthoudende rol.

Wel wil GS actief de optie nagaan van een vertrouwenspersoon die namens de provincie zitting heeft in de RvC (zijnde geen lid van GS). Als die optie haalbaar blijkt zullen de commissarissen die tevens GS-lid zijn, terugtreden uit de RvC.

In plaats van een verbreding van de Raad van Commissarissen (RvC) zou een Raad van Advies (RvA) kunnen worden ingesteld. De RvA adviseert de RvC en de directie inhoudelijk op hoofdlijnen van de ontwikkelingstaken van de OMFL. De RvA leden worden gevraagd op basis van hun persoonlijke kwaliteiten en hun toegevoegde waarde voor Flevoland. In beginsel kunnen zij hun sporen hebben verdiend buiten Flevoland.

Bijlage 1: Bedrijfsplan OMFL

Bijlage 2: notitie VVD inzake de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland

¹ Zie hiervoor ook het vastgestelde beleid in het kader van de beleidsnotitie van de Aanjager (februari 2002) en het bedrijfsplan van de Aanjager (september 2002).